

'Eigenlijk klopt alles aan deze boom'

Boomambassadeur Jaap Smit (Cobra boomadviseurs) over de *Tetradium daniellii*

Een nicheboom, maar wel een boom van de toekomst. Vraag dendroloog en vakspecialist bomen Jaap Smit naar de *Tetradium daniellii* (bijenboom) en hij wordt vanzelf enthousiast. Smit breekt in deze nieuwe rubriek (zie kader) een lans voor zijn lievelingsboom. 'Tetradium daniellii is een probleemoplosser die niets extra's kost en nog bijzonder is óók.'

Auteur: Peter Voskuil

Jaap Smit is vicevoorzitter van de dendrologische vereniging en bij zijn werkgever Cobra is hij teamleider boomadviseurs. Als overheden de stabiliteit van bomen willen onderzoeken, een rapport vragen over de veiligheid van een boom of boomeffectanalyses verlangen, is de kans groot dat ze bij Jaap Smit en zijn team uitkomen. Nog afgezien van alle andere adviezen die ze geven.

Weelderig

Hij zou wel ambassadeur voor tien bomen willen zijn, bekent Smit aan het begin van het interview. Hij komt net bij de gemeente Noordwijk vandaan, die op basis van zijn advies en enthousiasme juist een eerste *Tetradium daniellii* (voorheen *Euodia hupehensis*) heeft besteld. 'Ik hou van weelderig', zegt Smit over zijn eigen bomensmaak. 'Dat zie je ook in mijn eigen tuin

terug. Daar mag het van mij best een beetje natuurlijk zijn. Ik ben niet van de structuur. Ik hou niet van gekunsteld. Ik hou van natuurlijk ogende bomen.'

Vlucht

Smit denkt dat de bijenboom de komende jaren een vlucht zal nemen. 'Het is echt een boom voor in de wijk', vertelt hij. 'Hij wordt niet al te groot,

4 min. leestijd

Bijen

Zijn passie voor de bijenboom kreeg Jaap Smit eigenlijk van huis uit mee: zijn vader was imker. De bijenboom voorziet bijen van voedsel op momenten dat er voor hen weinig te halen is, omdat bijna alles is uitgebloeid. Bijenbomen blijven na de langste dag in juni tot en met februari bloeien. Die nectar hebben bijen hard nodig. Het geeft ze soms net dat beetje extra energie om de winter te overleven.

Smit zelf bestiert allang geen eigen bijenvolkje meer, maar heeft de discussies van de laatste jaren over de massale bijensterfte uiteraard gevolgd: 'Wat doe je als je, zonder dat het iets extra's kost, die bijen kunt helpen door deze boom te planten? En dan zie ik de bij als ambassadeur van alle andere beesten die ook nog profiteren van deze boom.'

Passé

Lange lanen van één boomsoort zijn volgens Smit sowieso passé: 'Dat is enorm 2005'.

In plaats daarvan pleit hij voor diversiteit. 'Het wordt steeds belangrijker om gevarieerd te kiezen', vertelt hij. 'Ik denk dat veel bedrijven en gemeenten uit een te beperkt sortiment kiezen. Het ontbreekt vaak aan vakkennis, terwijl diversiteit de enige oplossing voor ziekten is. We kunnen niks bestrijden in de openbare ruimte; bovendien wil je dat ook niet. Eikenprocessierups, noem het maar op; misschien komt er nu iets in linden, terwijl de essentaksterfte en de essenkever aan de poort staan te rammelen.'

Vakkennis

Het leuke van risico's spreiden is volgens Jaap Smit, dat groen er ook nog eens aantrekkelijker door wordt. In veel gevallen is het goedkoper en biedt het mogelijkheden om beter in te spelen op de klimaatverandering van veel neerslag ineens en langere perioden van droogte. En een bijkomend voordeel is: er wordt een groter beroep op vakkenis gedaan. Smit: 'Als boombeheerder doen we er echt weer toe.'

De belangrijkste klant voor al dat groen is en blijft de bewoner. Smit: 'Als groen wegblijft van het "groenebolsyndroom" en echt mooi en bijzonder is, merk je dat eromheen een positieve vicieuze cirkel ontstaat. Ik spreek de laatste tijd steeds meer wethouders die daarvan doordrongen zijn. Die beseffen dat een huis bijvoorbeeld vijf tot tien procent meerwaarde krijgt door een mooie groene omgeving in plaats van een kale omgeving. Dat betekent dat de WOZ-waarde hoger wordt, wat meer inkomsten oplevert voor de gemeente. Groen levert dus bijna direct meerwaarde op.'

groeit goed, is voldoende winterhard, bloeit laat. Hij valt daarmee op. Magnolia's zie je al op genoeg straathoeken staan.'

Je kunt de bijenboom als geleide boom gebruiken, maar ook als meerstammige struik. Hij biedt dus volop mogelijkheden voor toepassing in de openbare ruimte.

Smit omschrijft de bijenboom als een snelle groeier, zeker als hij het eenmaal naar zijn zin heeft. Hij is goed verplantbaar en redelijk bodemvaag; je moet hem alleen niet op heel zware en heel natte grond neerzetten. 'En het is een betaalbare boom. Tetradium is nu misschien nog iets duurder omdat hij nog niet in grote aantallen wordt gekweekt, maar dat zal snel veranderen naarmate er meer besteld worden.' De bijenboom wordt de laatste tijd steeds meer opgezet door kwekers. Hij doet het vooral goed in de export.

INSPIRATIEBOOM

Slim planten

In Heerhugowaard is Cobra boomadviseurs momenteel betrokken bij de herplanting van een lindenlaan van 42 bomen. Oorspronkelijk was het de bedoeling om één boomsoort neer te zetten. 'Maar daar komen nu veertien verschillende selecties van linden, waardoor de bloeitijd van twee naar acht weken wordt verlengd. Kost niks extra, maar de bijenvolken, die wel wat ondersteuning kunnen gebruiken momenteel, hebben daar op de lange termijn profijt van', aldus Smit. Daarnaast is zo iets ook nog een prachtig voorbeeldproject voor een gemeente, heeft hij gemerkt.

Gemeenten die veel zelf doen, maken volgens Smit soms fouten waar men zich niet altijd bewust van is. Door het sortiment net even slimmer te kiezen, kun je een hoop geld besparen: 'Een gewone plataan heeft last van bladvlekkenziekte in juni. Dan vallen er veel jonge bladeren van die boom. Dat betekent dat je moet vegen. Maar je hebt ook selecties die daar geen last van hebben. Dan hoeft je niet op te ruimen, terwijl de boomkosten min of meer hetzelfde zijn.'

Nadelen

Is er dan helemaal niets slechts over deze boom te vertellen? 'Hij heeft geen mooie herfstkleur; hij loopt gewoon groen uit', zegt de boomambassadeur na enig nadenken.

Daarnaast heeft hij de indruk dat bijenbomen in Nederland niet heel oud worden: een jaar of veertig, dan heb je het wel gehad. 'Maar dat vind ik helemaal niet erg. Je hebt een gemëleerde leeftijdsopbouw nodig. Duurzame bomen heb je ook nodig, maar op sommige plekken een boom die minder oud wordt, dat kan geen kwaad.'

Chateau

In Wageningen staan al bijenbomen; in Hilversum en Alkmaar ook. In Heiloo staat er sinds kort op advies van Jaap Smit ook eentje. Maar de mooiste bijenboom van Nederland staat naar verluidt in Limburg, bij het Valkenburgse kasteel Chateau St. Gerlach. Stamomtrek: zeker anderhalve meter. Het is een boom die kan praten: hij zoemt (van de insecten).

Be social

Scan of ga naar:

www.boom-in-business.nl/artikel.asp?id=23-5319